

IN HET VENNOOTSCHAPSBELANG

IN HET
VENNOOTSCHAPSBELANG

Liber amicorum Herman Braeckmans

Eric DIRIX
Robby HOUBEN
Eddy WYMEERSCH

intersentia

Antwerpen – Cambridge

In het vennootschapsbelang. Liber amicorum Herman Braeckmans
Eric Dirix, Robby Houben en Eddy Wymeersch (eds.)

© 2017 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Foto pagina ii © Luc Roemendael – wijpakkendebeelden.com

ISBN 978-94-000-0855-7
D/2017/7849/134
NUR 827

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

DE ACADEMISCHE LOOPBAAN VAN HERMAN BRAECKMANS

Herman Braeckmans vatte zijn studie rechten aan in 1970. Hij deed dat eerst aan de toenmalige UFSIA en vervolgens aan de pas opgerichte UIA, waar hij in 1975 deel uitmaakte van de eerste promotie studenten. Al snel behoorde hij tot de top van deze, overigens sterke, lichtung. Het verbaast dan ook niet dat hem de mogelijkheid werd geboden om assistent te worden bij professor Eddy Wymeersch in het domein van het vennootschaps- en financieel recht.

Vooraleer zijn mandaat in 1977 op te nemen, besloot Herman Braeckmans om eerst nog een jaar te gaan studeren aan de Sorbonne in Parijs. Hij behaalde daar het *Diplôme de Droit Comparé*. Dit was overigens niet het enige buitenlandse diploma dat de gevierde behaalde in die periode: in 1977 behaalde hij ook nog een diploma *Banking and Finance* aan de *London Business School*.

Kort na zijn terugkeer uit Parijs publiceerde Herman Braeckmans zijn eerste monografie, over factoring¹, een toen nieuwe en nog weinig beschreven rechtsfiguur. Hiermee gaf de gevierde meteen een stevig visitekaartje af als wetenschapper. Dit boek draagt de kwaliteiten die zijn hele latere oeuvre zullen kenmerken. In de eerste plaats leren we hieruit Herman Braeckmans kennen als een door de wol geverfde civilist. Deze band met het privaatrecht zou hij in zijn latere geschriften nooit los laten. Het tweede kenmerk is de belangstelling voor de economische werkelijkheid en de confrontatie met het handels-, economisch en financieel recht. Hoe kon zo'n rechtsfiguur als de factoringovereenkomst, die toen volop tot bloei was gekomen, worden ingepast binnen het bestaande juridische kader van cessie, subrogatie en dergelijke meer? Dat is de vraag die Herman Braeckmans zich gesteld had en die hij later voor vele andere fenomenen zou stellen. Kortom: *law in action*. Hiervan getuigt ook zijn proefschrift over juridische aspecten van consortiumkredieten in Eurodeviezen.² Weer betrof het een nieuw fenomeen

¹ H. BRAECKMANS, *Factoring: een juridische analyse*, Brussel, Ced.Samsom, 1979, 286 p.; zie later ook H. BRAECKMANS, "Overdracht van schuldvordering in het raam van factoring" in *Mélanges offerts à Pierre Van Ommeslaghe*, Brussel, Bruylant, 2000, 3-19.

² H. BRAECKMANS, *Juridische aspecten van consortiumkredieten in Eurodeviezen*, Wilrijk, Universitaire Instelling Antwerpen, 1983, 999 p. (in 1985 commercieel uitgegeven door Maklu:

dat moest worden ingepast binnen de geijkte privaatrechtelijke structuren. De gevierde deed dit op voortreffelijke wijze. In 1983 promoveerde hij dan ook met grootste onderscheiding tot doctor in de rechten aan de UIA.

Vrijwel meteen na zijn promotie tot doctor in de rechten werd Herman Braeckmans aan de UIA benoemd tot docent in het domein van het vennootschaps- en financieel recht. Hij trad daarmee in de voetsporen van zijn promotor en leermeester Eddy Wymeersch, die naar de Universiteit van Gent transfereerde. Herman Braeckmans zou de Universiteit Antwerpen, zoals de universiteit na de fusie tussen Ufsia, UIA en RUCA in 2003 thans heet, nooit meer verlaten. Tot aan zijn emeritaat in 2017 doceerde hij er vakken in het domein van het vennootschaps- en financieel recht, met het basisvak vennootschappen, verenigingen en stichtingen in derde bachelor rechten (voorheen in tweede licentie rechten) als vlaggenschip. Naast de vakken die hij doceerde in de reguliere bachelor en masteropleiding (voorheen kandidaturen en licenties), was hij ook de grote bezieler van de master na master in het ondernemingsrecht aan de Universiteit Antwerpen en gaf hij colleges vennootschapsrecht aan de Antwerp Management School. Ook op interuniversitair vlak was Herman Braeckmans erg actief, onder meer als lid van de stuurgroep van de postacademische opleiding Curatoren en vereffenaars (een samenwerking tussen de Universiteit Antwerpen, KULeuven en KULAK) en als co-organisator van talrijke studiedagen over vennootschapsrecht (een samenwerking tussen Universiteit Antwerpen en Universiteit Gent).

EEN ACADEMISCHE DUIZENDPOOT

Zoals zijn leermeester en promotor is Herman Braeckmans een man die van vele markten thuis is.

Het spreekt voor zich dat de gevierde een indrukwekkend palmares kan voorleggen in het domein van het vennootschaps- en financieel recht.

Herman Braeckmans publiceerde gezaghebbend over alle grote omwentelingen van het vennootschapsrecht in de afgelopen decennia: de wet van 5 december 1984 die onder meer de tweede richtlijn inzake kapitaal omzette in het Belgische recht³, de wet van 14 juli 1987 over de eenpersoonsvennootschap die de twaalfde

H. BRAECKMANS, *Juridische aspecten van consortiumkredieten in Eurodeviezen*, Antwerpen, Maklu, 1985, 538 p.). Daarop volgde onder meer een mooi TPR-artikel: H. BRAECKMANS, "Enkele juridische aspecten van de consortiumstructuur bij de kredietverlening in eurodeviezen", *TPR* 1984, 1289-1323.

³ H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Het nieuwe vennootschappenrecht na de Wet van 5 december 1984: verslagen en gesprekken van de studiedagen gehouden op 5 december 1984 te*

vennootschapsrichtlijn omzette in het Belgische recht⁴, de wetten van 18 en 20 juli 1991 die bijdroegen tot de verdere modernisering van het vennootschapsrecht in het post De Benedetti tijdperk⁵, de fusiewetten van 1993⁶, de zogenaamde reparatiewet van 13 april 1995⁷, de wet van 7 mei 1999 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen⁸, de wet corporate governance van 2 augustus 2002⁹, het Koninklijk besluit van 1 september 2004 over het statuut van de Europese vennootschap¹⁰, de wet van 2 juni 2006 over de vereffening van vennootschappen buiten faillissement¹¹, de wetten van 14 december 2005 en 25 april 2007 tot

Antwerpen en op 8 december 1984 te Gent, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1985, 255 p. en zijn bijdrage “Nieuwe bepalingen in de vennootschapswet: vereniging van alle aandelen in één hand en de afschaffing van de maximumduur, nieuwe bepalingen inzake BVBA en coöperatieve vennootschap en het overgangsrecht” in dat boek; H. BRAECKMANS, “De nieuwe vennootschapswet van 5 december 1984”, *RW* 1983-84, 2449-2513; H. BRAECKMANS, “Aspecten van overgangsrecht in de nieuwe vennootschapswet van 5 december 1984”, *RW* 1984-85, 2721-2750.

⁴ H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *De eenpersoonsvennootschap*, Antwerpen, Maklu, 1988, 431 p. en de bijdrage “De eenpersoonsvennootschap met beperkte aansprakelijkheid vanuit vennootschapsrechtelijk en algemeen handelsrechtelijk oogpunt” in dat boek; H. BRAECKMANS en J. VAN BAEL, “De eenpersoonsvennootschap met beperkte aansprakelijkheid”, *RW* 1987-88, 553-556.

⁵ H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht: het nieuwe recht van de NV, BVBA en coöperatieve vennootschap na de wetten van 18 en 20 juli 1991*, Antwerpen, Maklu, 1992, 440 p. en zijn bijdrage “Nieuwe regelen voor bestuurders en aandeelhouders: belangenconflict, minderheidsvordering, nieuwe regelen bij het houden van een algemene vergadering, deskundigenonderzoek” in dat boek; H. BRAECKMANS, “De nieuwe vennootschapswet van 18 juli 1991”, *RW* 1991-92, 1001-1018 en 1041-1058; H. BRAECKMANS, “Aspecten van overgangsrecht in de nieuwe vennootschapswet van 18 juli 1991”, *RW* 1991-92, 1409-1413.

⁶ H. BRAECKMANS, “Fusies en splitsingen”, *RW* 1993-94, 1409-1425 en 1441-1447.

⁷ H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht 1995*, Antwerpen, Maklu, 1996, 507 p. en zijn bijdrage “Gedwongen overdracht en overneming, uitkoopregeling, gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen en vereffening” in dat boek; H. BRAECKMANS, “De vennootschapswet van 13 april 1995: repareren en innoveren”, *RW* 1995-96, 1457-1496.

⁸ H. BRAECKMANS, “Het wetboek van vennootschappen”, *RW* 2000-01, 1473-1492; H. BRAECKMANS, “Het wetboek van vennootschappen” in *CBR jaarboek*, Antwerpen, Maklu, 2001, 219-295.

⁹ H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Behoorlijk vennootschapsbestuur*, Antwerpen, Intersentia, 2003, 223 p. en zijn bijdrage “Bestuur van de BVBA door een rechtspersoon en de vaste vertegenwoordiger van de bestuurder-rechtspersoon” in dat boek; H. BRAECKMANS, “De wet van 2 augustus 2002 inzake behoorlijk vennootschapsbestuur (corporate governance)”, *RW* 2002-03, 1641-1651.

¹⁰ H. BRAECKMANS, “De Europese vennootschap (Societas Europaea)”, *RW* 2004-05, 1241-1254.

¹¹ Onder meer: H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen: nieuwe bevoegdheid van de rechtbank van koophandel”, *RW* 2006-07, 662-674; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen buiten faillissement” in H. BRAECKMANS, H. COUSY, E. DIRIX, B. TILLEMAN en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 191-260; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen buiten faillissement: capita selecta” in *CBR jaarboek*, Intersentia, 2007, 161-220; H. BRAECKMANS, *Vereffening van vennootschappen buiten faillissement met bijzondere aandacht voor de Wet van 2 juni 2006*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 182 p.

afschaffing van de effecten aan toonder¹², het Koninklijk besluit van 8 oktober 2008 tot versoepeling van het Wetboek Vennootschappen inzake inbreng in natura, inkoop eigen aandelen en financiële bijstand¹³, de wet van 12 januari 2010 over de BVBA “Starter”¹⁴, de wet van 19 maart 2012 inzake nieuwe wijzigingen bij vereffening van vennootschappen¹⁵ en de op stapel staande hervorming van het vennootschapsrecht die wordt voorbereid in de schoot van het Belgisch Centrum voor Vennootschapsrecht, waarvan de gevierde medeoprichter en bestuurder is, en onder de auspiciën van Minister van justitie Koen Geens.

Hij is ook lid van de hoofdredacties van gezaghebbende reeksen over vennootschapsrecht: de artikelsgewijze commentaar vennootschapsrecht, NV in de praktijk en BVBA in de praktijk. Daarnaast maakt de gevierde deel uit van de redactie van de Algemene Praktische Rechtsverzameling.

Onderwerpen die hem nauw aan het hart lagen en waarin hij zich te midden van zijn onuitputtelijke kennis en kunde van het vennootschapsrecht nog meer specialiseerde, waren de vereffening van vennootschappen buiten faillissement, het statuut van de commissaris en conflicten in vennootschappen. Het exponent van zijn bijzondere aandacht voor de vereffening is ontegensprekelijk het boek dat hij aan dit onderwerp wijdde.¹⁶ Maar ook in andere geschriften sloeg hij nagels met koppen over de vereffening¹⁷, bijvoorbeeld dat die voor verbetering vatbaar was

¹² H. BRAECKMANS, “De afschaffing van de effecten aan toonder door de wetten van 14 december 2005 en 25 april 2007”, *RW* 2007-08, 722-733.

¹³ H. BRAECKMANS, “Versoepelingen in het Wetboek Vennootschappen: inbreng in natura, inkoop eigen aandelen en financiële bijstand (K.B. van 8 oktober 2008)”, *RW* 2008-09, 1626-1633.

¹⁴ H. BRAECKMANS, “De S-BVBA: goede of valse start”, *RW* 2009-10, 1714-1726.

¹⁵ H. BRAECKMANS, “Nieuwe wijzigingen bij vereffening van vennootschappen: de wet van 19 maart 2012”, *RW* 2012-13, 1482-1493.

¹⁶ H. BRAECKMANS, *Vereffening van vennootschappen buiten faillissement met bijzondere aandacht voor de Wet van 2 juni 2006*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 182p.

¹⁷ Zie *supra* voetnoten 11 en 15; we voegen daar nog aan toe: H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen: nieuwe bepalingen in het wetboek van vennootschappen en de mogelijkheid om na ontbinding en vereffening, de vereffening onmiddellijk te sluiten” in *Liber amicorum Michel Coipel*, Mechelen, Kluwer, 2004, 487-496; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen na de wet van 2 juni 2006: de rechtspraak komt op gang” in H. BRAECKMANS, H. COUSY, E. DIRIX, B. TILLEMEN en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen II*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 49-72; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen buiten faillissement” in B. ALLEMEERSCH en V. SAGAERT (ed.), *Actuele ontwikkelingen inzake vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 173-214; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen buiten faillissement” in *Gerechtelijk akkoord en faillissement*, Mechelen, Kluwer, 2010, 44; H. BRAECKMANS, “De door de rechtbank aangewezen vereffenaar” (noot onder Antwerpen 3 juni 2010), *RW* 2010-11, 1603-1606; H. BRAECKMANS, “Vereffening van vennootschappen: een perpetuum mobile?” in H. BRAECKMANS, M. STORME, E. DIRIX, B. TILLEMEN en M. VANMEENEN (eds.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen III*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 39-70; H. BRAECKMANS en B. SIMOENS, “Vereffening van vennootschappen buiten faillissement” in *Gerechtelijk akkoord & faillissement*, Antwerpen, Kluwer, 2016, 1-59.

bij het afsluiten van de vereffening.¹⁸ Zijn voorliefde voor het statuut van de commissaris houdt verband met de talrijke studies die hij vanaf medio de jaren '80 verrichte over de beroepsgroep van het bedrijfsrevisoraat, al dan niet in opdracht van het IBR, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.¹⁹ De liefde was wederzijds en Herman Braeckmans bekleedde gedurende vele jaren het mandaat van ondervoorzitter van het ICCI, het Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat; thans is hij daar bestuurder van. Hij is ook lid van de juridische commissie en voorzitter van de examencommissie van het IBR. Over het thema conflicten in de vennootschap, met inbegrip van de geschillenregeling, publiceerde en doceerde Herman Braeckmans ook regelmatig en graag.²⁰ Niet zelden waren zijn teksten en betogen

¹⁸ Bijvoorbeeld: H. BRAECKMANS, "Oprichting, bestuur en einde van de vennootschap: verbeteringen zijn mogelijk in functie van symmetrie en concordantie" in *Van alle markten. Liber Amicorum Eddy Wymeersch*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 75-93.

¹⁹ H. BRAECKMANS, *Juridische analyse van het statuut van de bedrijfsrevisor*, Brussel, Instituut der Bedrijfsrevisoren, 1986, 50 p.; H. BRAECKMANS, *De eenpersoons-BVBA voor de bedrijfsrevisor*, Brussel, Instituut der Bedrijfsrevisoren, 1987, 10 p.; H. BRAECKMANS, *De professionele en interprofessionele vennootschap*, Brussel, Instituut der Bedrijfsrevisoren, 1987, 60 p.; H. BRAECKMANS, "Désignation du commissaire-réviseur" in *Le réviseur et les conseils d'entreprises: études et documents du Centre belge de normalisation de la comptabilité et du révisorat*, 1987, 37-68; H. BRAECKMANS, "De benoeming van de commissaris-revisor: nieuwe rechtspraak", *RW* 1986-87, 1793-1818; H. BRAECKMANS, *De professionele en interprofessionele vennootschap voor bedrijfsrevisoren, accountants en registeraccountants (Nederland)*, Gent, 1988, 70 p.; H. BRAECKMANS, *De bedrijfsrevisor en conflicten in vennootschappen*, Brussel, Instituut der Bedrijfsrevisoren, 1991, 30 p.; H. BRAECKMANS, "De commissaris inzake opschorting in het raam van het gerechtelijk akkoord en de nieuwe taken van de commissaris-revisor en van de bestuurders" in H. BRAECKMANS, E. DIRIX en E. WYMEERSCH (ed.), *Faillissement en gerechtelijk akkoord: het nieuwe recht*, Antwerpen, Kluwer, 1998, 269-304; H. BRAECKMANS, "De commissaris: gewijzigde taak en aansprakelijkheid in het Wetboek van vennootschappen" in *Liber amicorum Y. Merchiers*, Brugge, die Keure, 2001, 371-381; H. BRAECKMANS, "De commissaris van de moedervennootschap en van de dochtervennootschap" (noot onder Vz. Kh. Charleroi 25 juli 2003), *TBH* 2006, 473-478; H. BRAECKMANS, "De wettelijke beperking van de aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor", *RW* 2005-06, 1652-1658; H. BRAECKMANS e.a. (ed.), *Guidelines to the auditor in prospectus and other related engagements*, Antwerpen, Maklu, 2009, 131 p.; H. BRAECKMANS e.a. (ed.), *Het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor*, Brugge, die Keure, 2009, 174 p.; H. BRAECKMAN, "60 jaar IBR: de pensioenleeftijd of een hernieuwde jeugd?" in *Zestigste verjaardag van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren: de pensioenleeftijd of een hernieuwde jeugd?* Antwerpen, Maklu, 2013, 20-22.

²⁰ H. BRAECKMANS, *Juridische problemen bij de besluitvorming in de naamloze vennootschap (raad van bestuur en algemene vergadering)*, Leuven, KU Leuven, Instituut voor het Notariaat, 1989, 11 p.; H. BRAECKMANS, *Juridische problemen naar aanleiding van het houden van algemene vergaderingen en raden van bestuur*, Leuven, Kamer van Koophandel, 1990, 15 p.; H. BRAECKMANS, "Nieuwe regelen voor bestuurders en aandeelhouders: belangenconflict, minderheidsvordering, nieuwe regelen bij het houden van een algemene vergadering, deskundigenonderzoek" in H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht 1991: het nieuwe recht van de NV, BVBA en coöperatieve vennootschap na de Wetten van 18 en 20 juli 1991*, Antwerpen, Maklu, 1992, 325-372; H. BRAECKMANS en P. ERNST, "Conflicten in vennootschappen" in M. STORME, E. WYMEERSCH en H. BRAECKMANS (ed.), *Handelsrecht, economisch en financieel recht*, Gent, Mys & Breesch, 1995, 141-187; H. BRAECKMANS, "Gedwongen overdracht en overneming, uitkoopregeling, gerechtelijke ontbinding van niet meer actieve vennootschappen en vereffening" in H. BRAECKMANS en E. WYMEERSCH (ed.), *Het gewijzigde vennootschapsrecht 1995*, Antwerpen, Maklu, 1996, 287-345; H. BRAECKMANS,

verrijkt met de ruime ervaring die hij opdeed als advocaat in het vennootschaps-contentieux.

Een hoogtepunt is ongetwijfeld het *Handboek Vennootschapsrecht*, dat hij samen met Robby Houben publiceerde. Dit is het eerste Nederlandstalige werk dat het volledige geldende vennootschapsrecht integraal behandelt. Lange tijd heeft hij aan dit project gewerkt. Niettegenstaande de herhaalde verzoeken van de uitgever om het manuscript in te leveren en de leemte die op vlak bestond in de rechtsleer, weigerde hij dit te doen omdat de teksten nog niet aan zijn hoge verwachtingen voldeden. Het handboek dat in 2012 verscheen is dan ook een meesterwerk dat getuigt van jarenlange reflectie en ervaring.

In het financieel recht publiceerde Herman Braeckmans eveneens gezaghebbend: over Eurocurrency loans²¹, de wenselijkheid van een Belgische optiemarkt²², consortiumkredieten in Eurodeviezen, het Europees Monetair Stelsel en het privaat gebruik van de ECU²³, bankrekeningen, betaal- en kredietverrichtingen²⁴, het algemeen reglement van kredietopeningen²⁵, consumentenkrediet en hypothecair krediet²⁶, financieringscontracten²⁷ en recent nog over de aansprakelijkheid van de prudentiële toezichthouder binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme²⁸. Zoals dat in zijn hele oeuvre tot uiting komt, had hij ook hier weer een duidelijke voorkeur voor de benadering van het financieel recht zoals dat kon

“De gedwongen overdracht en overneming van aandelen: nieuwe rechtspraak”, *Not.Fisc.M.* 1998, 211-227; H. BRAECKMANS, “De uitsluiting en uittreding van aandeelhouders” in *CBR jaarboek*, Antwerpen, Maklu, 2001, 179-218; H. BRAECKMANS, “De uitsluiting en uittreding van aandeelhouders”, *RW* 2000-01, 1361-1378; H. BRAECKMANS, “Conflicten in vennootschappen”, *RW* 2002-03, 1081-1092; H. BRAECKMANS, “Een beroep op de gegronde redenen bij uittreding vereist niet steeds een foutieve of onrechtmatige gedraging” (noot onder Cass. 16 maart 2009), *RW* 2009-10, 874-876; H. BRAECKMANS, “Het kort geding in vennootschapszaken” in *Kort geding*, Brussel, Larcier, 2009, 173-229; H. BRAECKMANS, “Conflicten in vennootschappen en het wetboek van vennootschappen: de vlag dekt niet de lading”, *TPR* 2010, 1603-1703; H. BRAECKMANS en J. DUPONT, “De minderheidsvordering: een kritische analyse”, *DAOR* 2014, 4-20.

²¹ H. BRAECKMANS, “Eurocurrency loans”, *T.Bank* 1978, 255-267.

²² H. BRAECKMANS, “Belgische optiemarkt mogelijk?”, *Fiskoloog* 1981, 2-3.

²³ H. BRAECKMANS, “Het Europees Monetair Stelsel en het privaat gebruik van de ECU”, *SEW* 1984, 647.

²⁴ H. BRAECKMANS, “Bankrekeningen, betaal- en kredietverrichtingen” in W. VAN GERVEN, H. COUSY en J. STUYCK (eds.), *Handels- en economisch recht in Beginselen van Belgisch Privaatrecht*, Brussel, Story-Scientia, 1989, 545-649.

²⁵ H. BRAECKMANS en B. GLANSORFF, *Algemeen Reglement van kredietopeningen*, Brussel, Interbankendienst, 1990, 29 p.

²⁶ H. BRAECKMANS, “Consumentenkrediet en hypothecair krediet: recente ontwikkelingen” in *Actuele ontwikkelingen in de rechtsverhouding tussen bank en consument*, Antwerpen, Maklu, 1994, 141-187.

²⁷ H. BRAECKMANS, “Actuele aspecten van enkele financieringscontracten” in *Overeenkomstenrecht*, Antwerpen, Kluwer, 1999, 335-378.

²⁸ F. PEETERS en H. BRAECKMANS, “De aansprakelijkheid van de prudentiële toezichthouder binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme” in R. HOUBEN en W. VANDENBRUWAENE

ingebod worden in het privaatrecht. Hij kon weinig begeestering opbrengen voor nauwgezette en gedetailleerde regelgeving die vandaag de dag in deze gebieden de toon aangeeft.

Ook in de meer algemene domeinen van het privaot, handels- en insolventierecht, waarin het vennootschaps- en financieel recht zijn ingebed, sprak Herman Braeckmans een aardig woordje mee. Vroege illustraties daarvan zijn zijn annotaties bij de rechtspraak over de toerekening van het vennootschapsfaillissement aan de achterman²⁹, zijn monografie over factoring³⁰ en zijn toonaangevende bijdragen over paralegale normen en de *lex mercatoria*.³¹ Ook zijn bijdrage over persoonlijke zekerheidsrechten³², het boek over het (in de tijd) nieuwe recht over faillissement en gerechtelijk akkoord³³ en de reeks faillissement en reorganisatie (de gevierde zit in de hoofdredactie) tonen dat aan, alsook zijn sleutelrol in het raam van de postacademische opleiding Curatoren en vereffenaars, die uitmondde in een mooie boekenreeks.³⁴ Wat weinigen weten is overigens dat Herman Braeckmans zijn eerste wetenschappelijke stappen zette in het domein van het procesrecht: zijn eerste publicatie betrof een juridische analyse van zes jaar kennisgeving bij gerechtsbrief in jaargang 1974-1975 van het Rechtskundig Weekblad.³⁵

(eds.), *Het nieuwe banktoezicht – The New Banking Supervision*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 215-261.

²⁹ H. BRAECKMANS, “Toerekening van het vennootschapsfaillissement aan de achterman of de uitbreiding van het faillissement tot de meester van de zaak” (noot onder Cass. 26 mei 1978), *RW* 1978-79, 850-858; H. BRAECKMANS, “Minder courante gevallen van toerekening van faillissementen aan de achterman” (noot onder Gent 14 maart 1978), *RW* 1978-79, 873-874; H. BRAECKMANS, “Faillissement en vermenging van vermogen” (noot onder Kh. Antwerpen 6 oktober 1978), *RW* 1979-80, 260-261; H. BRAECKMANS, “Toerekening van het faillissement van de achterman meer dan zes maanden na de faillietverklaring van de vennootschap” (noot onder Cass. 26 oktober 1979), *RW* 1980-81, 1798-1799.

³⁰ Zie *supra*.

³¹ H. BRAECKMANS, “De *lex mercatoria*: zijn verhouding tot het nationaal recht en meer specifiek tot het internationaal privaatrecht”, *RW* 1983-84, 2651-2682; H. BRAECKMANS, “Paralegale normen en *lex mercatoria*”, *TPR* 1986, 1-70; H. BRAECKMANS, “Paralegale normen en *lex mercatoria*” in M. STORME e.a. (ed.), *Actuele problemen van handels- economisch en financieel recht*, Antwerpen, Kluwer, 1986, 1-71.

³² H. BRAECKMANS en P. ERNST, “Persoonlijke zekerheidsrechten: borgtocht, garantie, bankgaranties op eerste verzoek, patronaatsverklaringen, escrow account” in M. STORME, Y. MERCHERS en J. HERBOTS (ed.), *De overeenkomst, vandaag en morgen*, Antwerpen, Kluwer, 1990, 367-414.

³³ H. BRAECKMANS, E. DIRIX en E. WYMEERSCH (ed.), *Faillissement en gerechtelijk akkoord: het nieuwe recht*, Antwerpen, Kluwer, 1998, 549 p.

³⁴ H. BRAECKMANS, H. COUSY, E. DIRIX, B. TILLEMEN en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 1029 p.; H. BRAECKMANS, H. COUSY, E. DIRIX, B. TILLEMEN en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen II*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 492 p.; H. BRAECKMANS, M.E. STORME, E. DIRIX, B. TILLEMEN en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen III*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 560 p.; H. BRAECKMANS, M.E. STORME, B. TILLEMEN, J. VANANROYE en M. VANMEENEN (ed.), *Curatoren en vereffenaars: actuele ontwikkelingen IV*, Antwerpen, Intersentia, 2017, 529 p.

³⁵ H. BRAECKMANS, “Zes jaar kennisgeving bij gerechtsbrief”, *RW* 1974-75, 769-790.

BEGENADIGD LESGEVER

Naast een wetenschapper van de hoogste kwaliteit, was professor Herman Braeckmans ook een begenadigd lesgever die bij de studenten erg geliefd was. Getuige daarvan zijn de talrijke Gobelijntjes die hij in de wacht sleepte. Het Gobelijntje is de prijs die jaarlijks wordt uitgereikt aan de beste professor. Enkel studenten kunnen ervoor stemmen. Omdat zijn naamgenoot en thans rector van de Universiteit Antwerpen Herman Van Goethem ook meer dan eens de prijs won, werden de Gobelijntjes op de duur ginnegappend de wisselbeker Herman genoemd ... Het lesgeven zat de gevierde in het bloed. Hij beleefde er uitermate veel plezier aan om zijn rijke kennis en ervaring aan de studenten over te brengen. Hij maakte er voor ons geen geheim van dat het hem zwaar viel dat hij in december 2016 zijn laatste college in het basisvak vennootschappen, verenigingen en stichtingen moest geven voor een volle aula.

Zijn colleges waren steevast doorspekt met voorbeelden. De gevierde kon daarvoor bogen op een jarenlange praktijkervaring als advocaat. Niet zelden speelden de heren Van der Slagmolen en Van Puffelen daarin een voorname rol; wij durven erop inzetten dat op het gezicht van de studenten die dit lezen nu spontaan een nostalgische glimlach verschijnt. Wanneer dat het geval is, nodigen wij hem of haar ook graag uit om even het trefwoordenregister van het *Handboek Vennootschapsrecht* ter hand te nemen onder de letter V, eerste trefwoord. Herman Braeckmans kon een kwinkslag op tijd en stond wel smaken.

De inspirerende colleges van de gevierde leidden ertoe dat zich rondom hem een kring vormde van uitstekende studenten die eveneens begeistert waren door het vennootschaps- en financieel recht. Velen daarvan verzamelen in de werkgroep financieel recht, het informeel forum waar oud-studenten van de grondige studie financieel recht en huidige studenten van die grondige studie elkaar tweemaal jaarlijks ontmoeten en waar wordt gediscussieerd rond thema's van financieel recht. De werkgroep financieel recht viert dit jaar haar 30-jarig bestaan en vormt een kostbaar netwerk dat zorgt voor een succesvolle kruisbestuiving tussen wetenschap en praktijk; iets wat Herman Braeckmans precies steeds hoog in het vaandel droeg. Studiebijeenkomsten en workshops werden georganiseerd, stageplaatsen voor studenten kwamen eruit voort enzovoorts. Een mooie bekroning en ode aan bezieler Herman Braeckmans is het mooie boek dat hem in 2007 als verrassing werd overhandigd naar aanleiding van het 20-jarig bestaan van de werkgroep.³⁶ Bij het verschijnen van dit *Liber Amicorum* zal de gevierde inmiddels

³⁶ R. HOUBEN en S. RUTTEN (ed.), *Actuele problemen van financieel, vennootschaps- en fiscaal recht: feestbundel 20 jaar Werkgroep Financieel Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2007, 440 p.

ook op de hoogte zijn van het vervolg: ook het 30-jarig bestaan van de werkgroep is niet onopgemerkt gebleven³⁷ ...

EEN WARME MAN

Wat voor een persoon Herman Braeckmans is, wordt uitstekend geïllustreerd door het voorwoord in het *Handboek vennootschapsrecht*. Herman Braeckmans draagt daarin dit boek op aan de student van de faculteit rechten van de Universiteit Antwerpen, met enkele consideransen: “*opdat hij/zij, bij het einde van een – hopelijk mooie – jeugd en een stille aanzet tot een professioneel leven, normen en waarden zou onderkennen; opdat hij/zij in het leven, professioneel en privé, steeds ethisch zou handelen; opdat hij/zij zou inzien en aanvaarden dat het recht (en ook een tamelijk abstracte component als het recht over rechtspersonen) niet beperkt is tot loutere techniek, maar steeds tot stand zou moeten komen ter wille van mensen en voor de mensen, met creatie van meer humaniteit.*” Dit typeert Herman Braeckmans ten voeten uit: steeds strevend naar excellentie, maar niet blind voor de maatschappelijke context; meevoelend met de medemens en steeds met een ethische reflex. Herman Braeckmans is naast een wetenschapper en lesgever van het hoogste gehalte ook een warme man van een zo mogelijk nog hoger gehalte.

Wij zijn, samen met alle auteurs, erg verheugd om hem als teken van onze erkentelijkheid en grote waardering dit vriendenboek te kunnen aanbieden.

OPZET VAN DIT LIBER AMICORUM

Dit liber amicorum is opgebouwd aan de hand van het oeuvre van Herman Braeckmans. Elke bijdrage knoopt aan bij een publicatie van Herman Braeckmans. De auteurs werd de vrijheid geboden om te kiezen bij welke tekst zij aansluiting zochten en op welke wijze zij dit deden. Alle teksten situeren zich in het ondernemingsrecht in de ruime zin, met inbegrip van – uiteraard – het vennootschapsrecht, het financieel recht en het insolventierecht.

Eric DIRIX, Eddy WYMEERSCH en Robby HOUBEN

³⁷ K. RENIERS, N. GOOSSENS en J. PEETERS (ed.), *Actuele problemen van financieel, vennootschaps- en fiscaal recht – 30 jaar Werkgroep Financieel Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2017, 360 p.

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
<i>Beknopte biografie en academische bibliografie</i>	xix
Voorkennis in het kader van het vrijwillig openbaar bod anno 2017	
Jean-Pierre BLUMBERG	1
Financiële steunverlening bij de verwerving van eigen aandelen door een derde in de BVBA. Wat moeten we daarmee?	
Diederik BRULOOT.....	19
Les conflits d'intérêts dans les ASBL	
Michel COIPEL	37
Pot-pourri de droit des sociétés	
Yves DE CORDT	53
Flexibele en hybride besloten en personenvennootschappen: van klemmend corset tot kleurrijke veelvormigheid	
Hans DE WULF.....	69
Les groupes de sociétés: un état des lieux	
Xavier DIEUX	91
Voortschrijdend inzicht en zwarte zwanen in het insolventierecht	
Eric DIRIX.....	115
De commissaris na de Europese audithervorming van 2014: een overzicht van de belangrijkste wijzigingen	
Thierry DUPONT en Erwin VANDERSTAPPEN	129
De onafhankelijkheid van de commissaris na de audithervorming van 2016	
Philippe ERNST.....	147
Aspects du contrat de société (réflexions autour d'une réforme)	
Paul Alain FORIERS	177

Met rustige vastheid vijlen aan de vaste vertegenwoordiger?	
Alain FRANÇOIS en Runa VANDER EECKT	193
De kwestie van de zetel van de vennootschap: een <i>perpetuum mobile</i>?	
Koen GEENS en Marieke WYCKAERT	213
Le juge des entreprises	
Guy HORSMANS	233
Het recht van de aandeelhouders van een NV om de algemene vergadering te laten samenroepen en de agenda ervan te bepalen	
Robby HOUBEN	261
De ontbinding en vereffening van de vereniging van mede-eigenaars	
Ruud JANSEN	281
De quasi-immuniteit van de bank voor overschrijvingen	
Geert JOCQUÉ	293
Continuité des entreprises: succès ou faillite de la loi?	
Philippe LAMBRECHT et Nathalie RAGHENO	303
Cross-Border Corporate Mobility in the European Union: Belgium and Poland Compared	
Johan MEEUSEN en Mirosława MYSZKE-NOWAKOWSKA	319
Pleidooi voor een meer functionele opdeling van het toepassingsgebied van de vennootschaps- en de rechtspersonenbelasting	
Bruno PEETERS	337
La Convention UNIDROIT sur l'affacturage international	
Denis PHILIPPE	363
Zet de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon het materieel strafrecht buitenspel?	
Joëlle ROZIE en Patrick WAETERINCKX	381
De zaakvoerder-borgsteller: een vogel voor de kat?	
Stefan RUTTEN en Melissa VANMEENEN	405
Nieuwe regelen inzake hypothecair krediet: een verruimd toepassingsgebied en de introductie van gedetailleerde precontractuele informatieverplichtingen	
Reinhard STEENNOT	427
Consumentenkrediet en de bescherming van de consument	
Gert STRAETMANS en Lander VAN GUCHT	449

De intrusieve toezichthouder en het informatieparadigma	
Michel TISON	473
De mededingingsrechtelijke beoordeling van fusies naar Europees en Belgisch recht anno 2016	
Anne-Marie VAN DEN BOSSCHE	489
Een leven na de ontbinding	
Dirk VAN GERVEN	507
<i>Let's get physical: over vrije keuze en verandering van toepasselijk vennootschapsrecht</i>	
Joeri VANANROYE en Gillis LINDEMANS	519
Private standaarden in het internationaal economisch recht: enkele kanttekeningen	
Jan WOUTERS	539
Corporate governance: een drievoudige blik	
Eddy WYMEERSCH	553
<i>Lijst van voorintekenaars</i>	583

BEKNOPTE BIOGRAFIE EN ACADEMISCHE BIBLIOGRAFIE

A. BIOGRAFIE

Duffel, 9 augustus 1952

STUDIES – DIPLOMA’S

- 1975: Licentiaat in de Rechten (UA), Grote onderscheiding
- 1977: Sorbonne (Université de Paris II): Diplôme de droit comparé
London Business School: Diploma in Banking and Finance
- 1983: Doctor in de Rechten, Grootste Onderscheiding, met een proefschrift over Consortiumkredieten in Eurodeviezen

ACADEMISCHE LOOPBAAN

- 01.10.1977 – 30.09.1984: Assistent Universiteit Antwerpen
- Vanaf 01.10.1984: Professor Universiteit Antwerpen voor de opleidingsonderdelen Vennootschapsrecht, Handels-, Economisch en Financieel Recht (docent, hoofddocent, hoogleraar en sedert 2002 gewoon hoogleraar)
- Vanaf 01.10.2017: Professor emeritus
- Vanaf 1984 tot heden: Professor Antwerp Management School

BALIE

Advocaat te Antwerpen

- 01.10.1975 – 30.09.1976: Stage bij Stafhouder E. Boonen
- 01.10.1987 – 30.09.1990: Stage bij Stafhouder E. Boonen
- 01.10.1990 – maart 1993: Advocaat op het kantoor van Stafhouder E. Boonen
- maart 1993 – mei 2010: Advocaat op het kantoor van Stafhouder J. Van Goethem
- mei 2010 – heden: Braeckmans Advocaten, te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 203, bus 8

ANDERE ACTIVITEITEN (BEKNOPT)

- Voorzitter examencommissie Instituut der Bedrijfsrevisoren
- Vice-President van de Stichting Informatiecentrum van het Bedrijfsrevisoraat (ICCI)
- Lid van de Juridische Commissie van het Instituut der Bedrijfsrevisoren
- Lid van de hoofdredactie *Artikelsgewijze Commentaar Vennootschapsrecht* (Kluwer)
- Lid van de hoofdredactie *APR* (Algemene Praktische Rechtsverzameling)
- Lid van de hoofdredactie *Faillissement & Reorganisatie* (Kluwer)
- Lid van de hoofdredactie *N.V. in de praktijk* (Kluwer)
- Lid van de hoofdredactie *B.V.B.A. in de praktijk* (Kluwer)
- Bestuurder van het Belgisch Centrum voor Vennootschapsrecht
- Jurylid Wetenschappelijke Prijs *APR*
- Jurylid Prix Pierre Coppens
- Lid van het Wetenschappelijk Comité, *Tijdschrift voor Belgisch Handelsrecht (TBH)*
- Lid van de Wetenschappelijke Adviesraad, *Revue Pratique des Sociétés – Tijdschrift voor Rechtspersoon en Vennootschap (TRV – RPS)*

B. ACADEMISCHE BIBLIOGRAFIE

Zie de uitgebreide Academische bibliografie op de website van de Universiteit Antwerpen, Herman Braeckmans, Academische Bibliografie, Publicaties vanaf 1975 www.uantwerpen.be/nl/personeel/herman-braeckmans/publicaties.